

Hårets smykke

Øverst: Piaget's Rose Passion-diamant af 18 karat hvidguld med brillanter og en dråbelebet diamant.

Også den danske designer Karin Castens har ladet sig inspirere af perioden omkring Downton Abbey. Her med 'Le Fey'-diamant af forgyldt sølv med hvide topaser. Prisen er 8.500 kroner.

unge generation. Kvinderne gør både subtilt og fashionabelt oprør ved at sænke hårsmykkernes 'dronning', tiaraen, ned fra toppen af hovedet for i stedet at bære smykkerne i front som hårbøjler. Samtidig blev hårsmykkerne tilbage i årtierne omkring Downton Abbey mindre i både størrelse, omfang og kostbarhed.

Den lave placering på panden var med til at fremhæve hjernen over håret, og dermed understregede pynten datidens samfundsudvikling, at kvinder var på vej mod selvstændighed, stemmeret og muligheder for at tjene egne penge.

I 1910'erne og 1920'erne var tiaraerne hastigt på vej ud af modebilledet. Festerne var færre, og Første Verdenskrig lagde en dæmper på frivolt glamour og sæsondebutter. England var inddelt i et af de lande, hvor man – takket været adelen, som portrætteret i Downton Abbey – holdt fast i traditionerne.

For at forlænge og bevare den æstetiske relevans af hårsmykker, så man sig om efter andre kulturers anvendelse af samme. For det britiske imperium var den indiske maharajah-kulturs turbanpynt oplagt. Siden flyttede man hårsmykkerne ned på panden, netop som pandebånd, hvilket også var en kommentar til det faktum, at det i de første årtier af det 20. århundrede begyndte at være socialt acceptabelt for kvinder at dyrke sport, som for eksempel tennis – noget der ville have været utænkeligt årtier forinden.

De lange halskæder er også funderet i datidens mode. Da korrigerede kjoler forvandt i takt med kvinders behov for bevægelsesfrihed, og blev erstattet af langstrakte kjoler uden taljemarkering, blev halskæder, gerne med lange perlekæder, populære. De blev en måde visuelt at forlænge kjole-linjen på. Kjolerne tilfod desuden kvinderne at danse charleston. Først blev der 'flashed'-ankler, og siden noget så frekt som knæ- og halskæderne dansede glamourøst med til festerne.

Perler var datidens statussymbol i langt højere grad end diamanter, som der var rigeligt af takket være de gigantiske sydafrikanske fund fra 1880'erne og årtier frem. Perler var i 1920'erne ekstremt sjældne på grund af overfiskning af hvalde fækkomster, og perlernes bløde, feminine skær var den engelske adels foretrukne valg, både til kæder og hårpynt – også takket være den 400 år gamle historiske sammenhængning med

Tv: Downton Abbey viser, hvordan kvinderne så småt begyndte at sænke hårpynen. The Fjeren var typisk for datidens hårmode. Her et nyt foto af Keira Knightley med Chaneles version.

Tv: 'Alice'-hårbånd af 18 karat hvidguld med 16,47 karat diamanter fra engelske Graff Diamonds. Th: en ældre reklame for Cartier.

dronning Elizabeth I, som var besat af perler i en sådan grad, så hun var ved at kaste England ud i krig mod Frankrig netop på grund af perler.

Selvfolgelig skal den danske forbindelse også nævnes til slut. Den danske-fødte engelske dronning Alexandra (1844-1928), gift med den engelske kong Edward VII (1841-1910), havde gjort perler til indbegrebet af edwardiansk elegance. Både som kronprinspar og senere som kongepar har de været en sand

magtfaktor, hvad mode angik. Det ses der også et ekko af i Downton Abbeys smykkebrug.

Der er dog en væsentlig forskel fra datidens ophøjede mode til nutidens. For at blive i den gamle terminologi, kan man med rette kalde nutidens smykkebrug for demokratisk. Man kan netop selv sætte frisurerne med relativt begrænsede midler, og perlerne er ikke længere forbeholdt adelen. Selv om det kræver, at man kan finde ud af den slags med sine små fingre.

Den britiske prisbelønnede TV-serie Downton Abbey har gennem flere sæsoner inspireret de store smykkehuse, som netop nu sender både hårsmykker, lange kæder og perler i rå mængder på markedet. Smykkemoden i serien fortæller samtidig om udviklingen af kvinderoller i 1910'erne og 1920'erne.

AF NINA HALD
m@berlingske.dk
FOTO: DR OG PR

Golden Globes og «Costume Designers Guild Awards», blandt andet for den klassiske 1910-1920'ers stil med smykker som en afgørende ingrediens. Ikke mindst hårsmykker, som de store smykke- og modehuse som Chanel, Cartier, Graff Diamonds og Piaget nu skæver til i sine nyere kollektioner, hvor der er domt opsatte frisurer med mulighed for at pryde litre manker med eksklusive hårsmykker, som hentet ud af datidens hårmode.

Det kan for eksempel være en lavt

placeret hårbøjle eller små spænder og brocher, der pynter diskret.

Mens vi andre kan overveje, om vi har lyst til at kopiere stilen i Downton Abbey, kan vi passende læse os tilbage og betragte den historie om datidens samfund, som kan aflæses i seriens brug af smykker. For på trods af britisk «stiff upper lip» og generel modvilje mod det 20. århundredes fald fra nåde, er selv adelen nødt til at tilpasse sig samtidens virkelighed og vilkår, hvilket også kan aflæses i smykkeestetikken hos seriens